ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീബാദരായണിരുവാച
വൃഷധ്വജോ നിശമ്യേദം യോഷിദ്രൂപേണ ദാനവാൻ ।
മോഹയിത്വാ സുരഗണാൻഹരിഃ സോമമപായയത് ॥ **1** ॥

വൃഷമാരുഹ്യ ഗിരിശഃ സർവഭൂതഗണൈർവൃതഃ ।
സഹ ദേവ്യാ യയൗ ദ്രഷ്ടും യത്രാസ്തേ മധുസൂദനഃ ॥ **2** ॥

സഭാജിതോ ഭഗവതാ സാദരം സോമയാ ഭവഃ ।
സൂപവിഷ്ട ഉവാചേദം പ്രതിപൂജ്യ സ്മയൻഹരിം ॥ **3** ॥

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച
ദേവദേവ ജഗദ്ധ്യാപിഞ്ജഗദീശ ജഗൻമയ ।
സർവേഷാമപി ഭാവാനാം ത്വമാത്മാ ഹേതുരീശ്വരഃ ॥ **4** ॥

ആദ്യന്താവസ്യ യൻമധ്യമിദമൻയദഹം ബഹിഃ ।
യതോഽവ്യയസ്യ നൈതാനി തത് സത്യം ബ്രഹ്മ ചിദ് ഭവാൻ ॥ **5** ॥

തവൈവ ചരണാംഭോജം ശ്രേയസ്കാമാ നിരാശിഷഃ ।
വിസൃജ്യോഭയതഃ സംഗം മുനയഃ സമുപാസതേ ॥ **6** ॥

ത്വം ബ്രഹ്മ പൂർണമമൃതം വിഗുണം വിശോക -
മാനന്ദമാത്രമവികാരമനൻയദൻയത് ।

വിശ്വസ്യ ഹേതുരുദയസ്ഥിതിസംയമാനാ -
മാത്മേശ്വരശ്ച തദപേക്ഷതയാനപേക്ഷഃ ॥ **7** ॥

ഏകസ്ത്വമേവ സദസദ് ദ്വയമദ്വയം ച
സ്വർണം കൃതാകൃതമിവേഹ ന വസ്തുഭേദഃ ।
അജ്ഞാനതസ്ത്വയി ജനൈർവിഹിതോ വികൽപോ
യസ്മാദ് ഗുണൈർവ്യതികരോ നിരുപാധികസ്യ ॥ **8** ॥

ത്വാം ബ്രഹ്മ കേചിദവയന്ത്യുത ധർമമേകേ
ഏകേ പരം സദസതോഃ പുരുഷം പരേശം ।
അന്യേഽവയന്തി നവശക്തിയുതം പരം ത്വാം
കേചിൻമഹാപുരുഷമവ്യയമാത്മതന്ത്രം ॥ **9** ॥

നാഹം പരായുരൃഷയോ ന മരീചിമുഖ്യാ
ജാനന്തി യദ്വിരചിതം ഖലു സത്ത്വസർഗാഃ ।
യൻമായയാ മുഷിതചേതസ ഈശ ദൈത്യ -
മർത്യാദയഃ കിമുത ശശ്വദഭദ്രവൃത്താഃ ॥ **10** ॥

സ ത്വം സമീഹിതമദഃ സ്ഥിതിജൻമനാശം
ഭൂതേഹിതം ച ജഗതോ ഭവബന്ധമോക്ഷൗ ।
വായുർയഥാ വിശതി ഖം ച ചരാചരാഖ്യം
സർവം തദാത്മകതയാവഗമോഽവരുന്ത്സേ ॥ **11** ॥

അവതാരാ മയാ ദൃഷ്ടാ രമമാണസ്യ തേ ഗുണൈഃ ।
സോഽഹം തദ് ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി യത് തേ യോഷിദ്വപുർധൃതം ॥ **12** ॥

യേന സമ്മോഹിതാ ദൈത്യാഃ പായിതാശ്ചാമൃതം സുരാഃ ।
തദ് ദിദൃക്ഷവ ആയാതാഃ പരം കൗതൂഹലം ഹി നഃ ॥ **13** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവമഭ്യർഥിതോ വിഷ്ണുർഭഗവാൻ ശൂലപാണിനാ ।
പ്രഹസ്യ ഭാവഗംഭീരം ഗിരിശം പ്രത്യഭാഷത ॥ **14** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
കൗതൂഹലായ ദൈത്യാനാം യോഷിദ്വേഷോ മയാ കൃതഃ ।
പശ്യതാ സുരകാർയാണി ഗതേ പീയൂഷഭാജനേ ॥ **15** ॥

തത്ത്വേഽഹം ദർശയിഷ്യാമി ദിദൃക്ഷോഃ സുരസത്തമ ।
കാമിനാം ബഹു മന്തവ്യം സങ്കൽപപ്രഭവോദയം ॥ **16** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി ബ്രുവാണോ ഭഗവാംസ്തത്രൈവാന്തരധീയത ।
സർവതശ്ചാരയംശ്ചക്ഷുർഭവ ആസ്തേ സഹോമയാ ॥ **17** ॥

തതോ ദദർശോപവനേ വരസ്ത്രിയം
വിചിത്രപുഷ്പാരുണപൽലവദ്രുമേ ।
വിക്രീഡതീം കന്ദുകലീലയാ ലസദ്
ദുകൂലപർയസ്തനിതംബമേഖലാം ॥ **18** ॥

ആവർതനോദ്വർതനകമ്പിതസ്തന -
പ്രകൃഷ്ടഹാരോരുഭരൈഃ പദേ പദേ ।
പ്രഭജ്യമാനാമിവ മധ്യതശ്ചലത് -
പദപ്രവാലം നയതീം തതസ്തതഃ ॥ **19** ॥

ദിക്ഷു ഭ്രമത്കന്ദുകചാപലൈർഭൃശം
പ്രോദ്വിഗ്നതാരായതലോലലോചനാം ।
സ്വകർണവിഭ്രാജിതകുണ്ഡലോൽലസത് -
കപോലനീലാലകമണ്ഡിതാനനാം ॥ **20** ॥

ശ്ലഥദ് ദുകൂലം കബരീം ച വിച്യുതാം
സന്നഹ്യതീം വാമകരേണ വൽഗുനാ ।
വിനിഘ്നതീമൻയകരേണ കന്ദുകം
വിമോഹയന്തീം ജഗദാത്മമായയാ ॥ **21** ॥

താം വീക്ഷ്യ ദേവ ഇതി കന്ദുകലീലയേഷദ്
വ്രീഡാസ്ഫുടസ്മിതവിസൃഷ്ടകടാക്ഷമുഷ്ടഃ ।
സ്ത്രീപ്രേക്ഷണപ്രതിസമീക്ഷണവിഹ്വലാത്മാ
നാത്മാനമന്തിക ഉമാം സ്വഗണാംശ്ച വേദ ॥ **22** ॥

തസ്യാഃ കരാഗ്രാത് സ തു കന്ദുകോ യദാ
ഗതോ വിദൂരം തമനുവ്രജത്സ്ത്രിയാഃ ।
വാസഃ സസൂത്രം ലഘു മാരുതോഽഹരദ്
ഭവസ്യ ദേവസ്യ കിലാനുപശ്യതഃ ॥ **23** ॥

ഏവം താം രുചിരാപാംഗീം ദർശനീയാം മനോരമാം ।
ദൃഷ്ട്വാ തസ്യാം മനശ്ചക്രേ വിഷജ്ജന്ത്യാം ഭവഃ കില ॥ **24** ॥

തയാപഹൃതവിജ്ഞാനസ്തത്കൃതസ്മരവിഹ്വലഃ ।
ഭവാൻയാ അപി പശ്യന്ത്യാ ഗതഹ്രീസ്തത്പദം യയൗ ॥ **25** ॥

സാ തമായാന്തമാലോക്യ വിവസ്ത്രാ വ്രീഡിതാ ഭൃശം ।
നിലീയമാനാ വൃക്ഷേഷു ഹസന്തീ നാൻവതിഷ്ഠത ॥ **26** ॥

താമൻവഗച്ഛദ് ഭഗവാൻ ഭവഃ പ്രമുഷിതേന്ദ്രിയഃ ।
കാമസ്യ ച വശം നീതഃ കരേണുമിവ യൂഥപഃ ॥ **27** ॥

സോഽനുവ്രജ്യാതിവേഗേന ഗൃഹീത്വാനിച്ഛതീം സ്ത്രിയം ।
കേശബന്ധ ഉപാനീയ ബാഹുഭ്യാം പരിഷസ്വജേ ॥ **28** ॥

സോപഗൂഢാ ഭഗവതാ കരിണാ കരിണീ യഥാ।
ഇതസ്തതഃ പ്രസർപന്തീ വിപ്രകീർണശിരോരുഹാ ॥ **29** ॥

ആത്മാനം മോചയിത്വാംഗ സുരർഷഭഭുജാന്തരാത്।
പ്രാദ്രവത്സാ പൃഥുശ്രോണീ മായാ ദേവവിനിർമിതാ ॥ **30** ॥

തസ്യാസൗ പദവീം രുദ്രോ വിഷ്ണോരദ്ഭുതകർമണഃ।
പ്രത്യപദ്യത കാമേന വൈരിണേവ വിനിർജിതഃ ॥ **31** ॥

തസ്യാനുധാവതോ രേതശ്ചസ്കന്ദാമോഘരേതസഃ।
ശുഷ്മിണോ യൂഥപസ്യേവ വാസിതാമനു ധാവതഃ ॥ **32** ॥

യത്ര യത്രാപതൻമഹ്യാം രേതസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ।
താനി രൂപ്യസ്യ ഹേമ്നശ്ച ക്ഷേത്രാണ്യാസൻമഹീപതേ ॥ **33** ॥

സരിത്സരഃസു ശൈലേഷു വനേഷൂപവനേഷു ച।
യത്ര ക്വ ചാസന്ന്യൃഷയസ്തത്ര സന്നിഹിതോ ഹരഃ ॥ **34** ॥

സ്കന്നേ രേതസി സോഽപശ്യദാത്മാനം ദേവമായയാ।
ജഡീകൃതം നൃപശ്രേഷ്ഠ സന്ന്യവർതത കശ്മലാത് ॥ **35** ॥

അഥാവഗതമാഹാത്മ്യ ആത്മനോ ജഗദാത്മനഃ।
അപരിജ്ഞേയവീർയസ്യ ന മേനേ തദു ഹാദ്ഭുതം ॥ **36** ॥

തമവിക്ലവമവ്രീഡമാലക്ഷ്യ മധുസൂദനഃ।
ഉവാച പരമപ്രീതോ ബിഭ്രത്സ്വാം പൗരുഷീം തനും ॥ **37** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ദിഷ്ട്യാ ത്വം വിബുധശ്രേഷ്ഠ സ്വാം നിഷ്ഠാമാത്മനാ സ്ഥിതഃ।
യൻമേ സ്ത്രീരൂപയാ സ്വൈരം മോഹിതോഽപ്യംഗ മായയാ ॥ **38** ॥

കോ നു മേഽതിതരേൻമായാം വിഷക്തസ്ത്വദൃതേ പുമാൻ।
താംസ്താൻവിസൃജതീം ഭാവാന്ദുസ്തരാമകൃതാത്മഭിഃ ॥ **39** ॥

സേയം ഗുണമയീ മായാ ന ത്വാമഭിഭവിഷ്യതി।
മയാ സമേതാ കാലേന കാലരൂപേണ ഭാഗശഃ ॥ **40** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം ഭഗവതാ രാജൻ ശ്രീവത്സാങ്കേന സത്കൃതഃ।
ആമന്തര്യ തം പരിക്രമ്യ സഗണഃ സ്വാലയം യയൗ ॥ **41** ॥

ആത്മാംശഭൂതാം താം മായാം ഭവാനീം ഭഗവാൻഭവഃ।
ശംസതാമൃഷിമുഖ്യാനാം പ്രീത്യാഽഽചഷ്ടാഥ ഭാരത ॥ **42** ॥

അപി വ്യപശ്യസ്ത്വമജസ്യ മായാം
പരസ്യ പുംസഃ പരദേവതായാഃ।
അഹം കലാനാമൃഷഭോ വിമുഹ്യേ
യയാവശോഽൻയേ കിമുതാസ്വതന്ത്രാഃ ॥ **43** ॥

യം മാമപൃച്ഛസ്ത്വമുപേത്യ യോഗാത്
സമാസഹസ്രാന്ത ഉപാരതം വൈ।
സ ഏഷ സാക്ഷാത് പുരുഷഃ പുരാണോ
ന യത്ര കാലോ വിശതേ ന വേദഃ ॥ **44** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇതി തേഽഭിഹിതസ്താത വിക്രമഃ ശാർംഗധൻവനഃ।
സിന്ധോർനിർമഥനേ യേന ധൃതഃ പൃഷ്ഠേ മഹാചലഃ ॥ **45** ॥

ഏതൻമുഹുഃ കീർതയതോഽനുശൃൺവതോ
ന രിഷ്യതേ ജാതു സമുദ്യമഃ ക്വചിത്।

യദുത്തമശ്ലോകഗുണാനുവർണനം
സമസ്തസംസാരപരിശ്രമാപഹം ॥ **46** ॥

അസദവിഷയമംഘ്രിം ഭാവഗമ്യം പ്രപന്നാ -
നമൃതമമരവർയാനാശയത് സിന്ധുമഥ്യം ।
കപടയുവതിവേഷോ മോഹയൻ യഃ സുരാരീം -
സ്തമഹമുപസൃതാനാം കാമപൂരം നതോഽസ്മി ॥ **47** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
അഷ്ടമസ്കന്ധേ ശങ്കരമോഹനം നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥